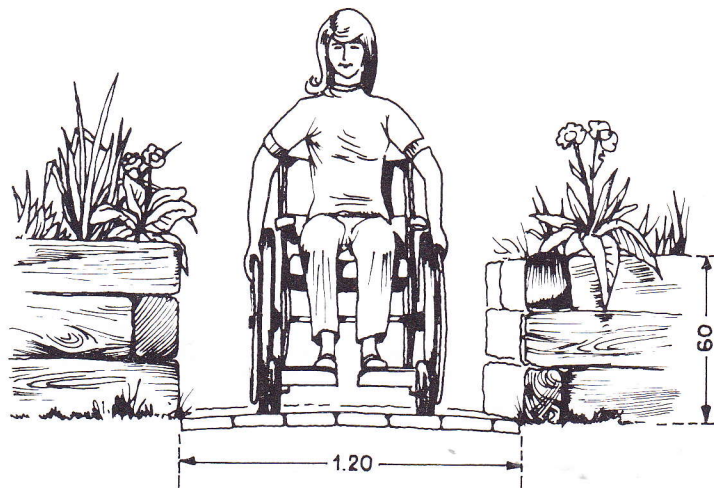

Paden en verharding

Wanneer u vanuit uw woning alleen maar op het terras kunt komen, dan heeft u niets aan de tuin. Een goed pad is een eerste vereiste om in de tuin te kunnen komen en te kunnen tuinieren. „Geboden Toegang”, een uitgave van het Nationaal Orgaan Gehandicaptenbeleid geeft duidelijke aanwijzingen voor de betreffende maten. Voor een rolstoelgebruiker geldt dat een pad minimaal 120 cm breed moet zijn met op bepaalde plaatsen ruimte om te kunnen draaien (draaicirkel rolstoel minimaal 150 cm). Waar twee rolstoelen elkaar moeten kunnen passeren geldt dat het pad minimaal 180 cm breed moet zijn. De noodzakelijke bewegingsruimte voor een stokloper is minimaal 70 cm. Iemand die zich met twee krukken voortbeweegt heeft een minimale padbreedte van 90 cm nodig. Paden zijn mogelijkheden om ergens naar toe te gaan, zich in een ruimte te kunnen verplaatsen. Als we die dagelijks gebruiken moeten we er ook eisen aan stellen, wat betreft breedte, lengte, helling maar ook soort bedekking.

Behalve het pad zelf moet ook de ondergrond goed zijn om later verzakken te voorkomen. Het pad moet bovendien zó worden gelegd dat het water weg kan. Bij voorkeur moet dat „afschot” niet meer dan 1 à 2 cm per vierkante meter bedragen, dit komt overeen met de algemene regel: 1 cm afschot per m^2 of m^1 . Afschot gebruikt men meestal voor smalle paden en voor terrassen. Brede verhardingen en gesloten wegdekken krijgen „rondte”, vaktal tonrondte, dat wil zeggen dat de bestrating naar beide kanten afloopt. Hiervoor gelden dezelfde normen als voor afschot.

16 Het is geen gebrek aan zelfvertrouwen om bij de aanleg een vakman te halen.

De te gebruiken verhardingsmaterialen moeten bij voorkeur een stroef, enigszins geruwd, oppervlak hebben. Afhankelijk van de reeds gestelde eisen kunnen vele materialen gebruikt worden. In bepaalde gevallen kan een gesloten dek van asfalt of beton de voorkeur hebben. Nadelen zijn echter, dat een dergelijk pad niet of vrijwel niet verlegd kan worden en dat plaatselijk herstel moeilijkheden oplevert. Een voordeel is het grotendeels ontbreken van voegen of naden. De onkruidgroei wordt daardoor tegengegaan of sterk verminderd. Wij zeiden al dat niveauverschillen in de tuin zoveel mogelijk vermeden moeten worden. Mocht dit onmogelijk zijn dan moet er aan gedacht worden dat een hellingbaan in de tuin voor een rolstoelgebruiker maximaal 1 : 12 mag zijn. Bij voorkeur echter 1 : 20, hetgeen wil zeggen dat er op 1 meter slechts 5 cm verloop mag zijn. Deze hellingbaan kan door vrijwel iedere rolstoelgebruiker zelfstandig genomen worden. Het pad dient in de dwarsrichting van de helling volkomen horizontaal te liggen. Het pad mag op de helling dus ook geen scherpe bochten hebben.

Hebt u liever een trapje, maak de treden dan minimaal 34 cm breed en de opstap maximaal 15 cm.

Het materiaal van de trap moet een blijvend stroef oppervlak hebben. Gebruik hiervoor dan ook geen hout, zoals spoorbiels. Dit kan, in de vochtige periode van het jaar, erg glad worden. Wel kan gebruik gemaakt worden van grindtegels, bakstenen, gresbiels en dergelijke. Het bovenstaande geeft duidelijk aan, dat het aanbrennen van goede verhardingen veel voorbereiding en een zorgvuldige uitvoering vraagt. Als u dat zelf niet kunt of daaraan twijfelt, schakel dan een vakman in. Goed bedoeld, maar slecht „doe-het-zelf-werk” betekent, dat u later toch de vakman nodig zult hebben, wat u uiteindelijk alleen maar meer geld kost! Neem, als u een vakman vraagt, wel met hem dit boekje door.

Als de paden gelegd zijn en de tuin ontsloten is, kunnen aan weerskanten de borders worden aangelegd, verhoogd of in de volle grond. In ieder geval zodanig, dat er vanaf de verharding getuiniert kan worden, zittend op een stoel, vanuit de rolstoel of staande.